

Τίτλος: Θέατρο και Λογοτεχνία: κείμενο και παράσταση

Τάξη: Α' Λυκείου

Δημιουργοί: Βενετία Αποστολίδου, Λίνα Κουντουρά, Κατερίνα Προκοπίου

Γνωστικό αντικείμενο: Νεοελληνική λογοτεχνία

Συμβατότητα με το νέο ΠΣ: Προβλέπεται διδακτική ενότητα για το θέατρο στην Α' Λυκείου

Είδος διδακτικής πρακτικής: project, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

Προτεινόμενη διάρκεια: 24 ώρες

Όλος ο κόσμος είναι μια σκηνή...

Σαίξπηρ

Εισαγωγικά

Βασικός σκοπός του προτεινόμενου σεναρίου είναι να προσεγγίσουν οι μαθητές το θεατρικό κείμενο ως ένα λογοτεχνικό κείμενο με τις ιδιαίτερες συμβάσεις τους είδους και να συνειδητοποιήσουν ότι η θεατρική παράσταση συνιστά μια ορισμένη «ερμηνεία» του κειμένου. Αφετηρία μας αποτελούν οι παρακάτω παραδοχές:

- ✓ Το θεατρικό κείμενο, ως σκηνή του κόσμου, εγγράφει όλες τις ανθρώπινες αναζητήσεις και όλες τις περιπέτειες του νου και των συναισθημάτων. Παρακολουθεί τόσο την αγωνιώδη αναζήτηση της ατομικής ταυτότητας, όσο και την αναζήτηση της σχέσης του ανθρώπου με το περιβάλλον του, μέσα από ερωτήματα, διλήμματα και αντιφάσεις.
- ✓ Το θεατρικό κείμενο είναι ένα λογοτεχνικό είδος και η σύγκριση του θεατρικού λόγου με τον αφηγηματικό αποτελεί κρίσιμο σημείο της λογοτεχνικής εκπαίδευσης.
- ✓ Η θεατρική παράσταση μορφοποιεί σκηνικά τον κόσμο του θεατρικού κειμένου και ταυτόχρονα τον ερμηνεύει. Θεατρικό κείμενο και θεατρική παράσταση αναδημιουργούν στη σκηνή το πολιτισμικό σύστημα με το οποίο συνδέονται και το οποίο τα περιβάλλει και το οποίο μπορεί να μην είναι κοινό (ειδικά όταν ανεβάζουμε έργα παλαιότερων εποχών ή ξένων πολιτισμών).
- ✓ Η ανάγνωση ενός θεατρικού έργου και στη συνέχεια η παρακολούθηση της θεατρικής παράστασής του αποτελεί μια κορυφαία λογοτεχνική και πολιτισμική εμπειρία. Ο αναγνώστης, αφού εμβαθύνει στο έργο ως λογοτεχνικό κείμενο, γίνεται ένας υποψιασμένος θεατής ο οποίος (με την εμπειρία της παράστασης) μπορεί να αναθεωρήσει τις ερμηνείες του κειμένου αλλά και να κρίνει την παράσταση με γνώση κι ευαισθησία.

Για την ολοκλήρωση του σεναρίου απαιτείται η παρακολούθηση θεατρικής παράστασης έργου που μπορεί να αναγνωσθεί. Επειδή κάτι τέτοιο είναι αδύνατον πρακτικά για πολλά σχολεία εκτός των μεγάλων πόλεων, δίνονται παρακάτω πολλές εναλλακτικές ιδέες για παρακολούθηση ραδιοφωνικής παράστασης, για ανασύσταση μιας παράστασης μέσω των τεκμηρίων της (θεατρικά προγράμματα, φωτογραφίες, βίντεο, κριτικές γι' αυτήν).

Στοχοθεσία

- ✓ Η γνωριμία με το λογοτεχνικό είδος του θεατρικού κειμένου και τις συμβάσεις του.
- ✓ Η κατανόηση της δομής του θεατρικού έργου.
- ✓ Η σύνδεση του θεατρικού κειμένου με το ιστορικό και πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο εντάσσεται.
- ✓ Η κατανόηση των ομοιοτήτων και των διαφορών αφηγηματικού και θεατρικού λόγου.

- ✓ Η παρακολούθηση των ανθρώπινων χαρακτήρων και των σχέσεων μέσα στον ασφαλή και συμβολικό χώρο της θεατρικής γραφής.
- ✓ Η κατανόηση της ερμηνευτικής σχέσης κείμενου-παράστασης και η γνωριμία με τις συμβάσεις της θεατρικής πράξης.
- ✓ Η γνωριμία με το είδος της θεατρικής κριτικής.

Δεξιότητες

- ✓ Να επισημαίνουν στο θεατρικό κείμενο τις συμβάσεις της θεατρικής γραφής (σκηνικές οδηγίες, κ.λπ.) και να αξιολογούν τη σημασία τους.
- ✓ Να διασκευάζουν ένα αφηγηματικό σε θεατρικό κείμενο και το αντίθετο.
- ✓ Να αναγνωρίζουν το στοιχείο της σύγκρουσης
- ✓ Να σχολιάζουν το χαρακτήρα, τη στάση, τη συμπεριφορά των θεατρικών ηρώων καθώς και τις συγκρούσεις και τα διλήμματα που αντιμετωπίζουν.
- ✓ Να μετατρέπουν το θεατρικό κείμενο σε θεατρική πράξη, αξιοποιώντας τις σκηνικές οδηγίες, αλλά και τη γενικότερη εικόνα που αποκτούν από το κείμενο.
- ✓ Να προτείνουν διαφορετικές σκηνοθετικές εκδοχές για μία θεατρική πράξη και να αιτιολογούν τις επιλογές τους.
- ✓ Να διατυπώνουν προσωπική άποψη για το έργο, την παράσταση και να τοποθετούνται απέναντι σε μια θεατρική κριτική.

Περιεχόμενο

Ζητούμενο του παρόντος σεναρίου είναι να διαβάσουν οι μαθητές ολόκληρα θεατρικά κείμενα, γιατί μόνο μέσα από αυτά μπορούν να παρακολουθήσουν την εξέλιξη ενός χαρακτήρα, την παρουσίαση του θέματος, των προβληματισμών και των διλημάτων των ηρώων σε όλη την διαδρομή της θεατρικής πράξης αλλά και να κατανοήσουν τη δομή του θεατρικού κείμενου. Ο κατάλογος των προτεινόμενων έργων μπορεί να είναι πολύ μεγάλος. Σημασία έχει να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με μια ποικιλία θεατρικών έργων ως προς τα είδη, τις εποχές, κλασσικά, σύγχρονα, ελληνικά, ξένα. Η θεματολογία των έργων δεν είναι εδώ το κυρίαρχο στοιχείο, εξάλλου τα θέματα των θεατρικών έργων είναι τα ίδια με της εν γένει λογοτεχνίας. Κριτήρια για την επιλογή των έργων είναι η δυνατότητα να τα βρούμε στις δημοτικές, σχολικές, ηλεκτρονικές και προσωπικές μας βιβλιοθήκες, η δυνατότητα να δούμε την αντίστοιχη παράσταση ή να βρούμε οπτικό υλικό για παραστάσεις ενός έργου. Στην περίπτωση που δεν μπορούμε να διαβάσουμε ολόκληρα βιβλία, περιοριζόμαστε στα αποσπάσματα των σχολικών εγχειριδίων ή σε μονόπρακτα έργα που μπορούν να βρεθούν στο διαδίκτυο. Στο τέλος του σεναρίου, κάτω από τον υπότιτλο «Άλλες εκδοχές» παραθέτουμε προτάσεις διδασκαλίας χωρίς ολόκληρα έργα. Παρακάτω δίνονται ενδεικτικοί τίτλοι θεατρικών έργων. Στο παράρτημα δίνονται οι ιστοσελίδες με το οπτικό-ακουστικό υλικό των παραστάσεων για τα προτεινόμενα έργα.

Από τα ΚΝΑ

Α΄ Λυκείου

Γεώργιος Χορτάτσης, *Κατζούρμπος*, σελ.90

Βιτσέντζος Κορνάρος, *Η Θυσία του Αβραάμ*, σελ.97

Μολιέρος, *Ο αρχοντοχωριάτης*, σελ.386

Ουίλιαμ Σαίξπηρ, *Βασιλιάς Ληρ*, σελ. 390

Β΄ Λυκείου

Γρηγόριος Ξενόπουλος, *Το μυστικό της κοντέσσας Βαλέραινας*, σελ. 107

Γιώργος Θεοτοκάς, *Το τίμημα της λευτεριάς*, σελ. 362

Γκαίτε, *Φάουστ*, σελ. 523

Γ΄ Λυκείου

Ιάκωβος Καμπανέλης, *Το παραμύθι χωρίς όνομα*, σελ. 217

Τ.Σ. Έλιοτ, *Φονικό στην εκκλησιά*, σελ. 401

Μπέρτολτ Μπρεχτ, *Ο σπιούνος*, σελ. 416, σελ. 417

Ολόκληρα θεατρικά έργα

Αρχαίο ελληνικό θέατρο

Αισχύλος (1992). *Ορέστεια*, μτφρ. Τάσος Ρούσος. Αθήνα: Κάκτος.

Αισχύλος (1991). *Πέρσαι*, μτφρ. Κώστας Τοπούζης. Αθήνα: Επικαιρότητα

Σοφοκλής, *Οιδίππου Τύραννος*, μτφρ. Κ. Χ. Μύρης. Αθήνα: Καρδαμίτσα.

Σοφοκλής (2009) *Αντιγόνη*, μτφρ. Σοφία Νικολαΐδου. Αθήνα: Κέδρος

Σοφοκλής, *Ηλέκτρα*, μτφρ. Γιώργος Χειμωνάς. Αθήνα: Κέδρος.

Ευριπίδης (2009). *Ηλέκτρα*, μτφρ. Νίκος Χουρμουζιάδης. Αθήνα: Στιγμή.

Ευριπίδης (2009). *Ορέστης*, μτφρ. Νίκος Χουρμουζιάδης. Αθήνα: Στιγμή.

Ευρωπαϊκές παραλλαγές των αρχαίων μύθων

Ο΄ Νηλ, Ευγένιος (1986[1931]). *Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα*, μτφρ. Δέσπω Διαμαντίδου. Αθήνα: Δωδώνη.

Ανούιγ, Ζαν (1944). *Αντιγόνη*, μτφρ. Φώτης Κονδύλης. Αθήνα: Δωδώνη

Ευρωπαϊκό κλασσικό θέατρο

Σαίξπηρ Ουίλιαμ (1998). *Άμλετ*, μτφρ. Γιώργος Χειμωνάς. Αθήνα: Κέδρος.

Σαίξπηρ Ουίλιαμ (1989 [1599]). *Ιούλιος Καίσαρας*, μτφρ. Βασίλης Ρώτας και Βούλα Δαμιανάκου. Αθήνα: Επικαιρότητα

Σαίξπηρ, Ουίλλιαμ (2007). *Ρωμαίος και Ιουλιέτα*, μτφρ. Ερρίκος Μπελιές. Αθήνα: Κέδρος.

Σαίξπηρ, Ουίλλιαμ (2003). *Αγάπης Αγώνας Άγονος*, μτφρ. Ερρίκος Μπελιές. Αθήνα: Κέδρος.

Μολιέρος (1996 [1974]) *Ταρτούφος*, μτφρ. Ανδρέας Στάικος. Αθήνα: Γαλλικό Ινστιτούτο

Μολιέρος, (1987 [1668]). *Ο Φιλάργγυρος*, μτφρ. Κωνσταντίνος Οικονόμου. Αθήνα: Νέα Ελληνική βιβλιοθήκη

Μολιέρος, (1993 [1673]). *Ο κατά φαντασίαν ασθενής*, μτφρ. Δημ. Ν. Χαρτουλάρης. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη

Ίψεν, Ερρίκος (1879). *Νόρα ή το κουκλόσπιτο*, μτφρ. Λέων Κουκούλας. Αθήνα: Γκοβότση.

Ίψεν, Ερρίκος (1993 [1884]). *Η αγριόπαπια*, μτφρ. Βάσω Δασκαλάκη. Αθήνα- Γιάννινα: Δωδώνη.

Τσέχωφ, Άντον (2009). *Ο γλάρος*, μτφρ. Ερρίκος Μπελιές. Αθήνα: Ηριδανός.

Τσέχωφ, Άντον (1986 [1901]). *Οι τρεις αδελφές*, μτφρ. Λυκούργος Καλλέργης. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη.

Τσέχωφ, Άντον, «Η επέτειος», «Η αρκούδα», «Πρόταση γάμου». *Διηγήματα και μονόπρακτα*, μτφρ. Πατάκης 2004.

Στρίνμπεργκ, Αύγουστος (1888). *Δεσποινίς Τζούλια. Η πιο δυνατή*, μτφρ. Πέλος Κατσέλης. Αθήνα: Δωδώνη.

Στρίνμπεργκ, Αύγουστος (1985 [1887]). *Ο πατέρας*, μτφρ. Ανδρέας Μαραγκός. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη.

Σύγχρονο ξένο θέατρο

Μπέκετ, Σάμουελ (1984 [1948]). *Περιμένοντας τον Γκοντό*. μτφρ. Αλεξάνδρα Παπαθανασοπούλου. Αθήνα: Κρύσταλο.

Άλμπυ, Έντουαρντ (1982). *Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γούλφ*, μτφρ. Καίτη Κασσιμάτη-Μυριβήλη. Αθήνα: Δωδώνη

Μπρεχτ Μπέρτολτ (1995 [1928]). *Η όπερα της πεντάρας*, μτφρ. Σωτηρία Ματζίρη. Αθήνα-Γιάννινα

Κήτλη, Σαρλότ (1995). *Μη σκοτώνεις τη μαμά*, μτφρ. Έφη Σταμούλη, Θεατρικά Τετράδια 27.

Μίλλερ, Άρθουρ (2002). *Ο θάνατος του εμποράκου*, μτφρ. Ερρίκος Μπελιές. Αθήνα: Πατάκης.

Όσμπορν, Τζων (1956). *Οργισμένα Νιάτα*, μτφρ. Δέσπω Διαμαντίδου. Αθήνα: Δωδώνη.

Γουίλλιαμς, Τενεσσί, Γυάλινος κόσμος

Λόρκα Φρεντερίκο (1989 [(1933)]). *Ματωμένος Γάμος*, μτφρ. Γιώργος Σεβαστίκογλου. Αθήνα: Δωδώνη.

Παλαιότερα ελληνικά θεατρικά έργα

Χορτάτσης, Γεώργιος, *Ερωφίλη* (1595 α' εκδ. 1676), επιμ. Στυλιανός Αλεξίου και Μάρθα Αποσκήτη. Αθήνα: Στιγμή 1996².

Μάτεσης, Αντώνιος (1991 [1829]). *Ο βασιλικός*. Αθήνα: Ερμής

Ξενόπουλος, Γρηγόριος (1984[1909]). *Στέλλα Βιολάντη*. Αθήνα: Ερμής

Ξενόπουλος, Γρηγόριος (1991). *Πεπρωμένα. Οι φοιτηταί. Δεν είμαι εγώ ή η λογική*. Αθήνα: Αδελφοί Βλάσση.

Χορν Παντελής (1992 [1921]). *Το φιντανάκι*. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη

Σύγχρονο ελληνικό θέατρο

Αναγνωστάκη, Λούλα, *Η παρέλαση*

Ζιώγας, Βασίλης, (1980 [1958]). *Το προξενίό της Αντιγόνης*. Αθήνα: Ερμής.

Κεχαΐδης, Δημήτρης & Ελένη Χαβιαρά (1979). *Δάφνες και πικροδάφνες*. Αθήνα: Κέδρος

Κεχαΐδης, Δημήτρης (1964). *Το πανηγύρι*. Αθήνα: Κέδρος.

Κεχαΐδης, Δημήτρης (1972). *Η βέρα. Το τάβλι*. Αθήνα: Κέδρος.

Κεχαΐδης, Δημήτρης & Ελένη Χαβιαρά (1996). *Με δύναμη από την Κηφισιά*. Αθήνα: Κέδρος

Μουρσελάς Κώστας (1981). *Ενυδρείο*. Αθήνα: Κέρδος

Μουρσελάς, Κώστας (1999) *Ω, τι κόσμος μπαμπά!*. Αθήνα: Κέδρος

Ποντίκας Μάριος (1974). *Το τρομπόνι*. Αθήνα: Κάλβος

Καμπανέλλης, Ιάκωβος (1978⁶ [1957]). *Η αυλή των θαυμάτων*. Θέατρο, τομ. Α' Αθήνα: Κέδρος.

Μανιώτης, Γιώργος (1992). *Καθιστική Ζωή*. Αθήνα: Έκτυπο.

Μανιώτης, Γιώργος, (1988) *Το ματς*. Αθήνα: Κέδρος.

Εκπαιδευτικό υλικό

Πολυμεσικό εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να αντληθεί από τις παρακάτω ιστοσελίδες:

- ✓ [Ψηφιοποιημένο αρχείο του Εθνικού Θεάτρου](#)
- ✓ [Αρχείο Παραστάσεων του ΚΘΒΕ](#)
- ✓ [Συλλογές του Κέντρου Μελέτης και Έρευνας του Ελληνικού Θεάτρου](#) (Μουσείο Θεάτρου)
- ✓ [Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ](#)
- ✓ [Θεατρική Βιβλιοθήκη Ραδιοφώνου της ΕΡΤ](#)
- ✓ [Ψηφιοποιημένες συλλογές ΕΛΙΑ](#)

Μεθόδευση

Α΄ φάση: Πριν από την κυρίως ανάγνωση (4-5 ώρες)

Οι μαθητές καλούνται να διηγηθούν τις θεατρικές εμπειρίες τους. Ο καθένας καλείται να επιλέξει μια παράσταση που έχει δει και να μιλήσει γι' αυτήν συνδυάζοντας τις αναμνήσεις του, τα ενθύμια που έχει από αυτήν (π.χ. πρόγραμμα) και τα αποτελέσματα μια μικρής έρευνας που μπορεί να κάνει σχετικά με τον συγγραφέα, το έργο, την παράσταση. Αν κάποιος μαθητής δεν έχει δει ποτέ θεατρική παράσταση, μπορεί να διαλέξει μία από τις παραστάσεις που παίζονται τώρα στο Εθνικό ή Κρατικό Θέατρο και να την παρουσιάσει με τη βοήθεια του υλικού των ιστοσελίδων τους. Ο εκπαιδευτικός φέρνει επίσης υλικό από παραστάσεις που έχει δει ο ίδιος και μιλά γι' αυτές. Ο σκοπός αυτής της δραστηριότητας είναι να αναδειχθούν κάποιες βασικές αρχές της προσέγγισής μας σε όλη τη διάρκεια της ενότητας. Συγκεκριμένα μας ενδιαφέρουν:

- ✓ Ιστορικότητα του συγγραφέα και του έργου (εποχή, κοινωνία, πολιτισμός)
- ✓ τα πρόσωπα-ρόλοι του έργου (τα περιγράφουμε σε αδρές γραμμές)
- ✓ βασικά θέματα-συγκρούσεις του έργου
- ✓ οι συντελεστές της παράστασης (σκηνοθέτης, ηθοποιοί, σκηνογράφος, ενδυματολόγος, φωτιστής, κ.λπ.)
- ✓ οι βασικές κατευθύνσεις της σκηνοθεσίας όσο μπορούμε να τις διακρίνουμε από τα τεκμήρια και τα κείμενα στο πρόγραμμα
- ✓ η αντιμετώπιση της σκηνοθεσίας ως ερμηνείας του θεατρικού έργου και η τοποθέτησή μας απέναντι σε αυτήν
- ✓ διάκριση ανάμεσα στην άποψή μας για το έργο (μας άρεσε ή όχι, το θεωρούμε σημαντικό ή όχι) και στην άποψή μας για την παράσταση.

Στη συνέχεια όλη η τάξη μαζί διαβάζει ένα ή περισσότερα αποσπάσματα θεατρικών έργων που υπάρχουν στα ΚΝΛ. Εργασία σε ζευγάρια: πληροφορίες για τον συγγραφέα και το έργο, δραματοποιημένη ανάγνωση του αποσπάσματος, ένταξη του αποσπάσματος στη ροή του έργου, σκηνοθετικές προτάσεις για πιθανή παράστασή του.

Β΄ φάση: Η προσεκτική ανάγνωση του/των θεατρικών έργων (15 ώρες περίπου)

Δημιουργούνται ομάδες μαθητών και κάθε ομάδα επιλέγει ένα ολόκληρο θεατρικό έργο. Κάθε ομάδα θα κάνει πάνω στο έργο της κάποιες από τις εξής δραστηριότητες:

- ✓ Γενική εισαγωγή στο έργο: Συγγραφέας, θέμα του έργου, χαρακτήρες, ιστορικό των παραστάσεων στην Ελλάδα. (πολλές ή λίγες; Από πότε έχει να παιχτεί το έργο; Μήπως παίχτηκε πρόσφατα μετά από πολύ καιρό και γιατί;)¹

---

¹ Ακολουθούνται δηλαδή οι οδηγίες παρουσίασης αφηγηματικού έργου που υπάρχουν στον Οδηγό του Εκπαιδευτικού για το νέο ΠΣ της Λογοτεχνίας του Γυμνασίου αλλά προστίθεται και μια παρουσίαση των παραστάσεων.

- ✓ Εμβάθυνση στους θεατρικούς χαρακτήρες: Ποια είναι τα χαρακτηριστικά τους; (ενέργειες, σκέψεις, λόγος); Η εμφάνισή τους, οι κινήσεις τους; Πώς διαμορφώνονται οι σχέσεις ανάμεσά τους; Εξελίσσονται ή μένουν στάσιμοι έως το τέλος του έργου;
  - ✓ Εμβάθυνση στο βασικό θέμα του έργου: Ποιες κοινωνικές καταστάσεις θίγονται; Ποιες απόψεις διατυπώνονται από τα πρόσωπα του έργου για το θέμα αυτό; Ποιες είναι οι βασικές συγκρούσεις του έργου; Οι αντίθετες απόψεις που παρουσιάζονται, εξαρτώνται από την ηλικία; το φύλο; το ρόλο; τη σχέση των ηρώων; Υπάρχουν άλλοι λόγοι; Πώς αντιμετωπίζεται το θέμα-πρόβλημα στην αρχή του έργου; Πώς στη συνέχεια; Στο τέλος; Η κατάληξη δικαιώνει, επηρεάζει, αλλάζει, βελτιώνει τους ήρωες; κ.λπ.
  - ✓ Διασκευή του θεατρικού έργου (ή τμήματός του) σε αφηγηματικό.
  - ✓ Ετοιμασία και παρουσίαση μιας «θεατρικής ανάγνωσης» μιας πράξης ή σκηνών του έργου διανέμοντας του ρόλους στα μέλη της ομάδας. Αν οι ρόλοι είναι λιγότεροι, μπορεί να δοθεί ο ίδιος ρόλος σε περισσότερους μαθητές.
  - ✓ Επιλογή μίας ή περισσότερων παραστάσεων του έργου και παρουσίαση των συντελεστών, των βασικών σκηνοθετικών επιλογών καθώς και κριτικών που γράφτηκαν γι' αυτές. Όλα αυτά γίνονται με τη βοήθεια των ηλεκτρονικών αρχείων του Εθνικού και του Κρατικού Θεάτρου ή των ιστοσελίδων που αναφέρονται παραπάνω. Παρουσιάζονται φωτογραφίες, βίντεο, ηχογραφημένα αποσπάσματα. Εναλλακτικά μπορεί να παρουσιαστεί η αντίστοιχη ραδιοφωνική παράσταση από το αρχείο της ΕΡΤ. Εννοείται ότι αν έχουμε διαλέξει ένα έργο που παίζεται στην πόλη μας, βλέπουμε τη σχετική παράσταση την οποία και παρουσιάζουμε, σχολιάζουμε και κρίνουμε.
  - ✓ Σκηνοθετούν τμήματα του έργου βασιζόμενοι στις έμμεσες σκηνικές οδηγίες και τη γενική εικόνα που εισέπραξαν από το έργο.
- Οι ομάδες παρουσιάζουν τα θεατρικά τους έργα.

Γ' φάση: Μετά την ανάγνωση (4-5 ώρες)

Κατά τη φάση αυτή μπορούν να γίνουν τα εξής:

- ✓ Η τάξη να παρακολουθήσει μια θεατρική παράσταση. Σ' αυτή την περίπτωση, θα γίνει η σχετική προετοιμασία (ομάδες μαθητών θα φέρουν πληροφορίες για το έργο, την εποχή, το θέμα, το θίασο κ.λπ.) και μετά την παράσταση οι μαθητές θα κληθούν να γράψουν ατομικές εργασίες όπως: πορτρέτα των χαρακτήρων, ανάλυση της κεντρικής σύγκρουσης ή του θέματος του έργου, θεατρική κριτική, προτάσεις για μια διαφορετική σκηνοθεσία.
- ✓ Εάν δεν είναι εύκολο να παρακολουθήσουν μια θεατρική παράσταση μπορούν να ακούσουν θεατρική ραδιοφωνική παράσταση και να κάνουν ανάλογες εργασίες.
- ✓ Να επιλέξουν ένα από τα έργα που παρουσιάστηκαν στη δεύτερη φάση και να ετοιμάσουν την παράστασή του, κάνοντας όλη τη σχετική προετοιμασία (διανομή ρόλων, βασικές σκηνοθετικές κατευθύνσεις, σκηνικά, κοστούμια, φωτισμοί κ.λπ.) ασχέτως εάν η παράσταση θα ανεβεί τελικά. Εννοείται πως αν ανεβεί, θα χρειαστεί πολύ περισσότερο χρόνο προετοιμασίας.
- ✓ Να γίνουν συνθετικές εργασίες σχετικές με την ιστορία του θεάτρου σε διάφορες εποχές και να παρουσιαστούν με λογισμικό παρουσίασης.
- ✓ Να γίνουν εργασίες για συγκεκριμένους θεατρικούς συγγραφείς και το έργο τους ή σημαντικούς ηθοποιούς του ελληνικού θεάτρου (με τη βοήθεια συνεντεύξεων, κριτικών που γράφτηκαν γι' αυτούς κ.λπ.)
- ✓ Να διασκευάσουν ένα διήγημα ή νουβέλα σε θεατρικό έργο, κάτι που συνηθίζεται πολύ τελευταία.

- ✓ Να διαβάσουν κάποιοι μαθητές και να παρουσιάσουν μυθιστορήματα με θέμα το θέατρο όπως:
- Μπάρυ Ανσγουωρθ, *Θρησκευτικό δράμα*, μετφ. Μαρία Τσάτσου, Νεφέλη 1997 (ιστορικό μυθιστόρημα, εκτυλίσσεται στην Αγγλία το 14^ο αιώνα, μα αστυνομική πλοκή, αποτυπώνει τη μετάβαση του θεάτρου από το θρησκευτικό δράμα στις σύγχρονες μορφές)
- Μάνος Ελευθερίου, *Ο καιρός των χρυσανθέμων*, Μεταίχμιο 2005 (ο θίασος της Ευαγγελίας Παρασκευοπούλου στη Σύρο)
- Μάνος Ελευθερίου, *Πριν από το ηλιοβασίλεμα*, Μεταίχμιο 2011 (θεατρική ζωή στη Σύρο).

Αξιολόγηση των μαθητών

Με βάση τις ατομικές εργασίες, τη συμμετοχή στην εργασία της ομάδας και τη γενική συμμετοχή στο μάθημα αξιολογούμε την ικανότητά τους:

- ✓ να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά και τις συμβάσεις του θεατρικού κειμένου,
- ✓ να διακρίνουν το θέμα, τις συγκρούσεις, τη δομή του θεατρικού έργου,
- ✓ να αντιλαμβάνονται τις ερμηνευτικές και σκηνοθετικές επιλογές της παράστασης ενός γνωστού θεατρικού έργου,
- ✓ να εκφράζουν άποψη με επιχειρήματα για μια παράσταση και να τοποθετούνται απέναντι σε μια θεατρική κριτική.

Άλλες εκδοχές

A) Αν ο εκπαιδευτικός το βρίσκει σκόπιμο ή αν ο χρόνος στο τέλος της σχολικής χρονιάς δεν επαρκεί (καθότι η ενότητα αυτή είναι η τελευταία της χρονιάς) μπορεί ολόκληρη η τάξη να ασχοληθεί με το ίδιο θεατρικό έργο, να μοιραστούν σε ομάδες οι διάφορες δραστηριότητες και να γίνει μια πιο ενδελεχής «θεατρική ανάγνωση» με ανάληψη ρόλων ή πιθανό ανέβασμα του έργου.

B) Αν δεν υπάρχει η δυνατότητα για ολόκληρο θεατρικό έργο, να μοιραστούν στις ομάδες ένα ή δύο αποσπάσματα από τα ΚΝΛ και οι ομάδες να κάνουν τις δραστηριότητες της β' φάσης με τη βοήθεια έρευνας στο διαδίκτυο.

Βιβλιογραφία ενδεικτική

- Κοττ, Γιαν (1970). *Σαίξπηρ, ο σύγχρονός μας*, μτφρ. Αλέξανδρος Κοτζιάς. Αθήνα: Ηριδανός
- Παπανδρέου, Νικηφόρος, (1989). *Περί θεάτρου*. Θεσσαλονίκη: Univetsity Studio Press
- Πλωρίτης, Μάριος (1996). «Ένας Υπηρέτης Αφέντης», στο Γκολντόνι, Κάρλο, *Υπηρέτης δύο αφεντάδων*, ελεύθερη απόδοση, Μάριος Πλωρίτης. Αθήνα: Καστανιώτης
- Τσαρμποπούλου Αντιγόνη, (2002). Β' Λυκείου, «Θέατρο: Η τραγική σκηνή» (σ.301-315) και Α' Λυκείου, «Θέατρο: Η κωμική σκηνή» (σ. 185-200) στο Βενετία Αποστολίδου, Βοκτωρία Καπλάνη & Ελένη Χοντολίδου, *Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο...* Αθήνα: τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός (από την ενότητα αυτή, ο κατάλογος των θεατρικών κειμένων).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Από τα ΚΝΑ

Α΄ Λυκείου

Γεώργιος Χορτάτσης, *Κατζούρμπος*, σελ. 90

1. Καθημερινή: Επτά ημέρες: [αφιέρωμα στον Χορτάτζη](#)
2. [Γεωργίου Χορτάτζη Κατσούρμπος](#). Εκδόσεις Νέα Σκηνή, 1993
Περιεχόμενα:
  - ✓ διανομή
  - ✓ υπόθεση του Κατσούρμπου
  - ✓ η καθημερινή ζωή στο Χάνδακα στα χρόνια του Χορτάτση. Μαρτυρίες
  - ✓ ο Γεώργιος Χορτάτσης και η εποχή του
  - ✓ χρονολόγηση, πηγές και τύχες του Κατσούρμπου
3. [Κατζούρμπος \(1983\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
[Το πρόγραμμα της παράστασης Δημοσιεύματα Ήχοι παράστασης](#)
[Φωτογραφίες από την παράσταση και σχέδια για κοστούμια](#)
4. [Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. Παράσταση Κατζούρμπος 1987-1988](#)
5. [Πορεία του ελληνικού θεάτρου](#) «...από το Βυζάντιο ως τις μέρες μας...», η Κρήτη-τραγωδίες
6. [Γεώργιος Χορτάτσης, Κατζούρμπος](#)

Βιτσέντζος Κορνάρος, *Η Θυσία του Αβραάμ*, σελ.97

1. [Κείμενο](#)
2. [Η Θυσία του Αβραάμ](#)-Να ζη το Μεσολόγγι (1933) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή | Ενιαία παράσταση
3. [Η Θυσία του Αβραάμ-Κύκλωψ \(1936\)Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή | Ενιαία παράσταση](#)
4. [Η Θυσία του Αβραάμ-Ο βοσκός κι η νεράιδα \(1943\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
5. [Η Θυσία του Αβραάμ \(1963\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
6. [Η Θυσία του Αβραάμ \(1990\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)

Μολιέρος, *Ο αρχοντοχωριάτης*, σελ.386

1. Μολιέρου, [Ο Αρχοντοχωριάτης](#), μετάφραση Ι. Πολέμης, εκδόσεις Ι. Ν. Σιδέρης. Αθήναι
2. Θέατρο της Δευτέρας *Ο αρχοντοχωριάτης*, [Μέρος: 1](#) [Μέρος: 2](#)
3. [Ο αρχοντοχωριάτης \(1933\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
4. [Ο αρχοντοχωριάτης \(1952\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
5. [Ο αρχοντοχωριάτης \(1979\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
6. [1962-1963 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Ο αρχοντοχωριάτης](#)
7. [Αρχοντοχωριάτης με τον Κ. Βουτσά](#) Θέατρο: Πεοκέ Περίοδος: Χειμώνας '92-'93 Σκηνοθέτης: Κώστας Μπάκας, Μουσική: Ζαν Μπατιστ Λουίλλυ
8. [Το Θέατρο στο ραδιόφωνο: Ο αρχοντοχωριάτης](#) ηχογραφήθηκε για το ραδιόφωνο το 1983 σε μετάφραση και σκηνοθεσία του Γρηγόρη Γρηγορίου.

Ουίλιαμ Σαίξπηρ, *Βασιλιάς Ληρ*, σελ. 390

1. [ΚΘΒΕ: Βασιλιάς Ληρ](#)
Βασιλιάς Ληρ σκηνοθεσία Στάθης Λιβαθινός [συνέντευξη τύπου](#) 1 11 2010
Βασιλιάς Ληρ σκηνοθεσία Στάθης Λιβαθινός Παλλάς 9 11 2010 (απόσπασμα από την παράσταση)
Βασιλιάς Ληρ ([απόσπασμα από την παράσταση](#)) Κ.Θ.Β.Ε. 2009 *Βασιλιάς Ληρ*
2. [Βασιλεύς Ληρ \(1938\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
[Πρόγραμμα Φωτογραφίες Δημοσιεύματα τύπου](#)
3. *Βασιλεύς Ληρ* (1957) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
[Πρόγραμμα Δημοσιεύματα τύπου Φωτογραφίες](#)
4. 1968-1969 [Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#) *Βασιλιάς Ληρ*-Ουίλιαμ Σαίξπηρ
[Πρόγραμμα Δημοσιεύματα τύπου Κοστούμια](#)
5. *Βασιλιάς Ληρ* (1978) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
[Πρόγραμμα Δημοσιεύματα τύπου Φωτογραφίες Ήχοι](#)
6. *Βασιλιάς Ληρ* (2005) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
[Πρόγραμμα Δημοσιεύματα Φωτογραφίες](#)

Β' Λυκείου

Γρηγόριος Ξενόπουλος, *Το μυστικό της κοντέσσας Βαλέραινας*, σελ.107

1. [Κυβέλη Το μυστικό της Κοντέσσας Βαλέραινας \(απόσπασμα\)](#)
2. [Θέατρο της Δευτέρας Το μυστικό της κοντέσσας Βαλέραινας Κεφάλαια 1-19](#)
3. [Το μυστικό της κοντέσσας Βαλέραινας](#) (1953) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
πρόγραμμα-φωτογραφίες-δημοσιεύματα τύπου
4. [Το μυστικό της κοντέσσας Βαλέραινας](#) (1961) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
(πρόγραμμα-φωτογραφίες)
5. [Το μυστικό της κοντέσσας Βαλέραινας](#) (1967) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
(πρόγραμμα-δημοσιεύματα τύπου)
6. [Το μυστικό της κοντέσσας Βαλέραινας](#) (1992) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
(πρόγραμμα-φωτογραφίες-δημοσιεύματα τύπου-ήχοι)

Γκαίτε, *Φάουστ*, σελ.523

1. [Γκαίτε, Φάουστ](#), εκδόσεις Γράμματα, μετάφραση Κ. Χατζόπουλος
2. [Φάουστ \(1942\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
3. [Φάουστ \(1956\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
4. [Εθνικό θέατρο](#) Φάουστ του Γιόχαν Βόλφγκανγκ φον Γκαίτε Κτίριο Τσίλερ-Νέα Σκηνή «Νίκος Κούρκουλος» *Ο Φάουστ, ο Μεφιστοφελής και η Μαργαρίτα*
5. 1969-1970 [Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#) Φάουστ-Γκαίτε Βόλφγκανγκ Γιόχαν Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος (Προγράμματα, Αφίσες, Δημοσιεύματα Τύπου, Κοστούμια, Παρτιτούρες, Κείμενα, Φωτογραφίες, Ήχος)
6. [Αρχείο της ΕΡΤ](#): αποσπάσματα από τη θεατρική παράσταση *Φάουστ* στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού (Ηρώδειο) για την εκπομπή «Θεατρική Επισκόπηση»
7. [Faust](#)
[Faust Episode 2](#) (BBC Radio Dramatisation)
[Faust Episode 3](#) (BBC Radio Dramatisation)
[Faust Episode 4](#) (BBC Radio Dramatisation)
[Faust Episode 5](#) (BBC Radio Dramatisation)
8. [Φάουστ του Γκουνό \(Όπερα\)](#)

Γ' Λυκείου

Ιάκωβος Καμπανέλης, *Το παραμύθι χωρίς όνομα*, σελ.217

1. [Εθνικό Θέατρο 1995](#)
2. 1978-1979 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος: [Το παραμύθι χωρίς όνομα](#)-Ιάκωβος Καμπανέλης. Σκηνοθεσία: Μπάκας, Κώστας (Προγράμματα, Αφίσες, Δημοσιεύματα Τύπου, Κείμενα, Μακέτες, Φωτογραφίες, Ήχος)
3. [Μικρό απόσπασμα](#) από τη θεατρική παράσταση του έργου του Ιάκωβου Καμπανέλλη *Παραμύθι χωρίς Όνομα*, με μουσική Μάνου Χατζηδάκη που ανέβασε η θεατρική ομάδα «Κιβωτός Ονείρων» των Εκπαιδευτηρίων Καίσαρη στο θέατρο Μίκης Θεοδωράκης την Παρασκευή 6 Μαΐου 2011.
3. [Μουσική του Μάνου Χατζιδάκι](#), για το θεατρικό έργο του Ιάκωβου Καμπανέλη *Παραμύθι χωρίς όνομα*.

Τ.Σ. Έλιοτ, *Φονικό στην εκκλησιά*, σελ.401

1. 1992-1993 [Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#) *Φονικό στην εκκλησιά*-Έλιοτ Τόμας Στερνς Σκηνοθεσία: Χαραλάμπους, Νίκος ([πρόγραμμα-φωτογραφίες-δημοσιεύματα τύπου-ήχοι-βίντεο](#))
2. [ΚΘΒΕ, Φονικό στην εκκλησία](#)

Μπέρτολτ Μπρεχτ, *Ο σπιούνος*, σελ.416, σελ.417

1. Brecht Bertolt, Σπιούνος ([κείμενο](#))
2. [Το Θέατρο στο ραδιόφωνο](#): Μπέρτολτ Μπρέχτ (έργα σε αρχεία pdf)
3. [Για το φτωχό Μπερτολτ Μπρεχτ](#) Θάνος Μικρούτσικος
Δίσκος: *Μουσική πράξη στον Μπερτολτ Μπρεχτ* (1978), Στίχοι: Bertolt Brecht Μουσική & ερμηνεία: Θάνος Μικρούτσικος
4. [Μπρεχτ-Χίτλερ](#) 1982-1983 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος
5. [Ψηφιακό σχολείο: Μπέρτολτ Μπρεχτ, Για τον όρο «μετανάστες». Το αβγό του φιδιού: ο φασισμός και ο ναζισμός στην Ευρώπη.](#)
6. [Μπέρτολτ Μπρεχτ](#)

ΟΛΟΚΛΗΡΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ

Αρχαίο ελληνικό θέατρο

Αισχύλος, (1992). *Ορέστεια*/μτφρ. Τάσος Ρούσος. Αθήνα: Κάκτος.

1. [Αισχύλος](#)
2. [Ορέστεια \(1982\)](#) Θέατρο Τέχνης. Σκηνοθεσία: Κάρολος Κούν στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου.

Αισχύλος (1991). *Πέρσαι*, μτφρ. Κώστας Τοπούζης. Αθήνα: Επικαιρότητα

1. Το θέατρο της Κυριακής-Αισχύλος *Πέρσες*, [μέρος 1](#), [μέρος 2](#)
2. [Γιάννης Χρήστου: μουσική για τους Πέρσες του Αισχύλου](#), Θέατρο τέχνης, 1965
3. [Αποσπάσματα από την εκπομπή Παρασκήνιο της ET1 για τον Κάρολο Κουν](#), που προβλήθηκε τον Νοέμβριο του 2008 - Σπάνιο οπτικοακουστικό υλικό από τη συνερ-

γασία του Κάρολου Κουν με τον Γιάννη Χρήστου για τους *Πέρσες* του Αισχύλου-Απόσπασμα συνομιλίας με το Δημήτρη Μαρωνίτη.

4. [Σκηνές από τις πρόβες των *Βακχών* του Ευριπίδη στην Επίδαυρο](#). διαφημιστικό βίντεο για την παράσταση *Πέρσες* του Αισχύλου σε σκηνοθεσία Λουκά Θάνου, 2008
5. [Θεσσαλικό Θέατρο παράσταση *Πέρσες*](#) του Αισχύλου σε σκηνοθεσία Σταύρου Τσακίρη 2008
6. [Eschyle-*Les Perses* diffusée en 1961 en France](#)
7. [Πορεία του ελληνικού θεάτρου μίμησις πράξεως...](#), Η Αισχύλος Ι-*Πέρσες*
8. [Δημήτρης Ροντήρης](#) Αφιέρωμα Το επεισόδιο περιέχει σπάνιο οπτικοακουστικό υλικό με τον ίδιο το σημαντικό σκηνοθέτη να διδάσκει και δοκιμάζει τη μέθοδό του στους *Πέρσες* του Αισχύλου.

Σοφοκλής, *Οιδίπους Τύραννος*, μτφρ. Κ. Χ. Μύρης. Αθήνα: Καρδαμίτσα.

1. [Πορεία του ελληνικού θεάτρου μίμησις πράξεως...](#), Η Αισχύλος II
2. Πλάνο από θεατρική παράσταση του Εθνικού Θεάτρου στα 1973. Ο ηθοποιός Μάνος Κατράκης υποδύεται τον πρωταγωνιστικό ρόλο στο θεατρικό ανέβασμα του έργου του Σοφοκλή *Οιδίπους Τύραννος*. Παρακολουθούμε απόσπασμα από τον Πρόλογο του έργου με τον Οιδίποδα (Μάνο Κατράκη) να απευθύνεται στους βασανισμένους από το λοιμό που μαστίζει την πόλη της Θήβας.
3. [Οιδίπους Τύραννος \(1974\) Μάνος Κατράκης](#)
4. Μια μεγάλη παράσταση του Εθνικού Θεάτρου που έκανε παγκόσμια περιοδεία και είχε παντού αποθεωτική υποδοχή. Η μαγνητοσκόπησης της έγινε το 1974 στην Ιαπωνία.
5. [Αλέξης Μινωτής Οιδίπους Τύραννος Σοφοκλής](#)
6. [Αλέξης Μινωτής Οιδίπους Τύραννος-Επί Κολωνώ](#)
7. [Οιδίπους Τύραννος του Σοφοκλή, ΑΜΦΙ-ΘΕΑΤΡΟ Σπύρου Α. Ευαγγελάτου, ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ 9, 10 Ιουλίου 2010 διαφημιστικό σποτ](#)

Σοφοκλής (2009) *Αντιγόνη* /μτφρ. Σοφία Νικολαΐδου. Αθήνα: Κέδρος

1. [ΕΣΜΕΝ ΟΙΟΝ ΕΣΜΕΝ... ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ, Μέρος:2](#)

00:01:19:00 - 00:02:19:24: |Δ:00:01:00:24|

Δραματοποιημένη εικόνα. Πλάνο της *Αντιγόνης* (Γιώτα Φέστα). Η αφηγήτρια αναφέρεται στο μύθο στον οποίο βασίζεται η ομώνυμη τραγωδία του Σοφοκλή και στις σχετικές αναφορές του Άγγελου Τερζάκη για την ηρωίδα και τον τρόπο που προχωρά στην εκπλήρωση του χρέους της.

2. [Αντιγόνη \(1940\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
3. [Αντιγόνη \(1956\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
4. [Αντιγόνη \(1957\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
5. [Αντιγόνη \(1959\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
6. [Αντιγόνη \(1969\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
7. [Αντιγόνη \(1974\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
8. [Αντιγόνη \(1984\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
9. [Αντιγόνη \(1992\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
10. [Αντιγόνη \(1995\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
11. [Αντιγόνη \(2002\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
12. [Αντιγόνη \(Ο ύμνος του έρωτα\) Σοφοκλή, Αντιγόνη \(Γ' στάσιμο\)](#)

Κινηματογραφική μεταφορά της ομώνυμης τραγωδίας του Σοφοκλή σε σκηνοθεσία Γιώργου Τζαβέλλα (1961). Αντιγόνη: Ειρήνη Παππά Αίμων: Νίκος Καζής Απαγγελία: Θόδωρος Μορίδης

13. [ΚΘΒΕ 2009: Αντιγόνη \(1/7\)](#)
[ΚΘΒΕ 2009: Αντιγόνη 2](#)
[ΚΘΒΕ 2009: Αντιγόνη 3](#)
[ΚΘΒΕ 2009: Αντιγόνη 4](#)
[ΚΘΒΕ 2009: Αντιγόνη 5](#)
[ΚΘΒΕ 2009: Αντιγόνη 6](#)
[ΚΘΒΕ 2009: Αντιγόνη 7](#)
14. [Αλίκη Βουγιουκλάκη-Αντιγόνη Επίδαυρος 1990](#)

Σοφοκλής, *Ηλέκτρα*. Μτφρ. Γιώργος Χειμωνάς. Αθήνα: Κέδρος.

1. [Ηλέκτρα \(1936\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
2. [Ηλέκτρα \(1937\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
3. [Ηλέκτρα \(1938\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
4. [Ηλέκτρα \(1952\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
5. [Ηλέκτρα \(1961\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
6. [Ηλέκτρα \(1972\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
7. [Ηλέκτρα \(1973\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
8. [Ηλέκτρα \(1978\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
9. [Ηλέκτρα \(1981\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
10. [Ηλέκτρα \(1996\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
11. [Ηλέκτρα \(1998\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
12. [Ηλέκτρα \(2005\) Εθνικό Θέατρο: Νέα Σκηνή](#)
13. [2009-2010, 2010-2011 Κ.Θ.Β.Ε./ Νεανική σκηνή Ηλέκτρα](#)
14. [2010-2011 Δημήτρια, Θεατρική Σκηνή «Ανοιχτά Σύνορα», Εθνικό Θέατρο Τιράνων-Αλβανία Ηλέκτρα-Σοφοκλής](#)
15. [1975-1976 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Ηλέκτρα-Σοφοκλής](#)
16. [Φιλαρέτη Κομνηνού-Ηλέκτρα](#) (Ηρώδειο 2004). Μονόλογος από την *Ηλέκτρα* του Σοφοκλή, που παρουσιάστηκε στις 4/10/2004 στο Ηρώδειο, στα πλαίσια της εκδήλωσης για την Ημέρα του Ηθοποιού, αφιερωμένης στα 50 χρόνια των Επιδαυρίων.
17. [Ηλέκτρα 2007](#)
18. [Ηλέκτρα του Σοφοκλή παράσταση του «Αμφι-Θεάτρου» στο Αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου, το 1991.](#)

Ευριπίδης (2009). *Ηλέκτρα*/μτφρ. Νίκος Χουρμουζιάδης. Αθήνα: Στιγμή.

1. [Λυδία Κονιόρδου-Ηλέκτρα του Ευριπίδη](#). Μονωδία. Από την παράσταση του ΔΗ.Π.Ε.Θ.Ε. Λάρισας *Ηλέκτρα του Ευριπίδη*, Καλοκαίρι 1988 Μετάφραση: Χρήστος Σαμουηλίδης, Σκηνοθεσία: Κώστας Τσιάνος, Μουσική: Νίκος Ξυδάκης.
2. [Ηλέκτρα \(1969\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
3. [Ηλέκτρα \(1971\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
4. [Ηλέκτρα \(1980\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
5. [Ηλέκτρα \(1986\) Εθνικό θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
6. [Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος-Παραστάσεις](#)

Ευριπίδης (2009). *Ορέστης*/μτφρ. Νίκος Χουρμουζιάδης. Αθήνα: Στιγμή.

1. [Ορέστης \(1971\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
2. [Ορέστης \(1973\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
3. [Ορέστης \(1982\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
4. [Ορέστης του Ευριπίδη Εθνικό Θέατρο στο αρχαίο θέατρο Επιδαύρου 2010](#)

- Σκηνοθεσία Γ. Χουβαρδά [Διαφημιστικό σποτ της παράστασης](#)
5. [2007-2008 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Ορέστης-Ευριπίδης](#)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΥΘΩΝ

Ο' Νηλ, Ευγένιος (1986[1931]). *Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα*. Μτφρ. Δέσπω Διαμαντίδου. Αθήνα: Δωδώνη.

1. [Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα: Ο γυρισμός \(1971\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
2. [ΚΘΒΕ 18 Ιαν 2011](#) Βάσια Παναγοπούλου Αλεξάνδρα Λαδικού
3. [Κ.Θ.Β.Ε 2003-2004](#) Λαδικού, Παναγοπούλου, Κυριακίδης, Ζαχαράκος
4. [Το πένθος Ταιριάζει στην Ηλέκτρα, 1967 Μ. Κακογιάννης Όπερα \(Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης\)](#)
5. [Γιώργος Κουρουπός, Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα](#) (μουσική)

Ανούιγ, Ζαν (1944). *Αντιγόνη*, μτφρ. Φώτης Κονδύλης. Αθήνα: Δωδώνη

1. [Αρχείο της ΕΡΤ](#)-βίντεο-κεφάλαια 1-14
2. Ένα [ανεκδοτο κομμάτι](#) του Μ. Χατζιδάκι από την *Αντιγόνη* του Jean Anouilh που ανέβηκε στο Θέατρο Τέχνης το 1947 σε σκηνοθεσία Κάρολου Κουν
3. [Αντιγόνη του Ζαν Ανούιγ από το 2^ο Λύκειο Χαλκίδας](#)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Σαίξπηρ Ουίλιαμ (1998). *Άμλετ*, μτφρ. Γιώργος Χειμωνάς. Αθήνα: Κέδρος.

1. [Άμλετ \(1937\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
2. [Άμλετ \(1940\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
3. [Άμλετ \(1955\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
4. [Άμλετ \(2003\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
5. [1981-1982 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Άμλετ](#)
6. [1987-1988 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Άμλετ](#)
7. [2007-2008 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, Εταιρεία Ευρωπαϊκό Βραβείο Θεάτρου Άμλετ](#)
8. [Άμλετ στην ιστορική ηχογράφηση με τους Έλλη Λαμπέτη και Δημήτρη Χορν του 1954](#)
9. [Άμλετ Κιμούλης 1.2](#) Μετάφραση τοῦ Γ. Χειμωνᾶ
[Άμλετ Κιμούλης 2.2](#): Αὐτὸς ὁ Θεατρῖνος...
[Άμλετ 3.1](#) Κιμούλης: Ἴδου ἡ Ἀπορία
[Άμλετ 4.4](#) Κιμούλης: Αὐτὴ Ἐδῶ ἡ Στρατιά
[Άμλετ 4.5](#) Κιμούλης: Μοιρολόι τῆς Ὀφηλίας
[Άμλετ 5.1](#) Κιμούλης: Τὸ Χῶμα Ὅλης τῆς Γῆς
10. [Δημήτρης Ροντήρης \(Άμλετ\)](#)
11. [Άμλετ με τον Αιμίλιο Χειλάκη 2011](#)

Σαίξπηρ Ουίλιαμ (1989[1599]). *Ιούλιος Καίσαρας*, μτφρ. Βασίλης Ρώτας και Βούλα Διαμιανάκου. Αθήνα: Επικαιρότητα

1. [Ιούλιος Καίσαρ \(1932\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)

2. 1977-1978 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος [Ιούλιος Καίσαρ](#)-Σαίξπηρ Ουίλλιαμ Σκηνοθεσία: Ευαγγελάτος, Σπύρος Α. (πρόγραμμα-φωτογραφίες-κοστούμια-μακέτες -δημοσιεύματα τύπου)

Σαίξπηρ, Ουίλλιαμ (2007). *Ρωμαίος και Ιουλιέτα*/μτφρ. Ερρίκος Μπελιές. Αθήνα: Κέδρος.

1. [2009-2010 Χοροθέατρο Κ.Θ.Β.Ε.](#)
2. [Προγράμματα Δημοσιεύματα Τύπου Φωτογραφίες Ήχος Βίντεο](#)
3. Shakespeare's Globe Theatre: [Trailer](#) for *Romeo & Juliet* (2009)
4. [Ρωμαίος και Ιουλιέτα \(1936\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
5. [Ρωμαίος και Ιουλιέτα \(1961\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
6. [Ρωμαίος και Ιουλιέτα \(1989\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)

Σαίξπηρ, Ουίλλιαμ (2003). *Αγάπης Αγώνας Άγονος*/μτφρ. Ερρίκος Μπελιές. Αθήνα: Κέδρος.

1. [Αγάπης αγώνας άγονος \(2002\) Εθνικό Θέατρο: Πειραματική Σκηνή](#)
2. [1983-1984 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Αγάπης αγώνας άγονος](#)-Σαίξπηρ Ουίλλιαμ Σκηνοθεσία: Αποστόλου, Κανέλλος (πρόγραμμα-φωτογραφίες-κοστούμια-μακέτες-δημοσιεύματα τύπου)
3. *Αγάπης Αγώνας Άγονος* Η [Ελένη Καραϊνδρου](#) στο Θέατρο Ανέκδοτες Ηχογραφήσεις

Μολιέρος (1996 [1974]) *Ταρτούφος*, μτφρ. Ανδρέας Στάικος. Αθήνα: Γαλλικό Ινστιτούτο

1. [Θέατρο στο Ραδιόφωνο 1968](#)
2. [Ταρτούφος \(1967\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
3. [Ταρτούφος \(1985\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
4. [Ο ταρτούφος \(1944\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
5. [1967-1968 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#)
6. [Ο Ταρτούφος του Μολιέρου](#), Θέατρο του Νότου στο Θέατρο Αμόρε, 1996
7. [Πολιτιστικός Σύλλογος Σκουλικάδου](#) Ζακύνθου «Ο Ερωτόκριτος». Θεατρική παράσταση *Ταρτούφος*
8. [Ο Ταρτούφος, Μολιέρος](#) *Ταρτούφος Έτος: 2001* Σκηνοθεσία: Βασίλης Νικολαΐδης

Μολιέρος, (1987 [1668]). *Ο Φιλάργυρος*, μτφρ. Κωνσταντίνος Οικονόμου. Αθήνα: Νέα Ελληνική βιβλιοθήκη

1. [Το θέατρο στο ραδιόφωνο](#)
2. [Ο φιλάργυρος \(1941\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
3. [Ο φιλάργυρος \(1959\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
4. [Ο φιλάργυρος \(1961\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
5. [Απόσπασμα από το έργο Φιλάργυρος του Μολιέρου](#) σε ελεύθερη διασκευή του Βασίλη Αναστασιάδη, Νεανική Σκηνή, Παλλήνη 2010, σκηνοθεσία Νίκης Ζαρμποζάνη και Βασίλη Αναστασιάδη

Μολιέρος, (1993 [1673]). *Ο κατά φαντασίαν ασθενής*/μτφρ. Δημ. Ν. Χαρτουλάρης. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη

1. [μετάφραση Ι. Πολέμη](#), εκδόσεις Σιδέρης Αθήναι

2. [Ο κατά φαντασίαν ασθενής \(1937\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
3. [Ο κατά φαντασίαν ασθενής \(1953\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
4. [Ο κατά φαντασίαν ασθενής \(1968\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
5. [Ο κατά φαντασίαν ασθενής \(1991\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
6. [1998-1999 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#) Ο κατά φαντασίαν ασθενής-Μολιέρος
7. [Ο Κατά φαντασίαν ασθενής με τον Γ Μπέζο](#)
8. [Ο Κατά φαντασίαν ασθενής-4ο Γυμνάσιο Λιβαδειάς](#)

Ίψεν, Ερρίκος (1879). *Νόρα ή το κουκλόσπιτο*, μτφρ. Λέων Κουκούλας. Αθήνα: Γκοβόστη.

1. [2000-2001 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#)
[Προγράμματα](#) [Αφίσες](#) [Δημοσιεύματα](#) Τύπου [Κοστούμια](#) [Μακέτες](#)
[Φωτογραφίες](#) (23 άλμπουμ)
2. [NORA META από το θέατρο ΤΟΠΟΣ ΑΛΛΟΥ \(NORA META\)](#)

Ίψεν, Ερρίκος (1993[1884]). *Η αγριόπαπια*/ μτφρ. Βάσω Δασκαλάκη. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη.

1. [Αγριόπαπια \(1985\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κινητή Μονάδα
2. [1991-1992 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#)
[Προγράμματα](#), [Αφίσες](#), [Δημοσιεύματα](#) Τύπου, [Κοστούμια](#), [Φροντιστήριο](#), [Φωτογραφίες](#), [Βίντεο](#)
3. *Η αγριόπαπια* σε δύο [συνέχειες](#), όπως μεταδόθηκε από το Τρίτο Πρόγραμμα
4. Στην εκπομπή ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ στο δεύτερο μέρος (29:01) παρουσιάζεται το θεατρικό έργο του Χένρικ Ίψεν *Η αγριόπαπια*. Περιλαμβάνεται συνέντευξη του σκηνοθέτη Τάσου Μπαντή που μιλά για το έργο, αναλύοντας το θέμα και τους χαρακτήρες του. Παρουσιάζονται συνεντεύξεις ηθοποιών που συμμετέχουν στην παράσταση, οι οποίοι μιλούν για τους ρόλους που ερμηνεύουν και τα μηνύματα του έργου, καθώς και χαρακτηριστικές σκηνές από την παράσταση.
5. *The Wild Duck* [Trailer](#) της κινηματογραφικής ταινίας

Τσέχωφ, Άντον (2009). *Ο γλάρος*/μτφρ. Ερρίκος Μπελιές. Αθήνα: Ηριδανός.

1. Αρχείο της ΕΡΤ-Θέατρο της Δευτέρας: [μέρος 1](#), [μέρος 2](#)
2. [Ο γλάρος \(1957\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
3. [Ο γλάρος \(1976\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
4. [Ο γλάρος \(1988\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
5. [Ο γλάρος του Τσέχωφ στο θέατρο Οδού Κεφαλληνίας](#) σε μετάφραση Ξένιας Καλογεροπούλου, σκηνοθεσία Νίκου Μαστοράκη και με πρωταγωνίστρια την Μπέτυ Αρβανίτη. [Μέρος 2](#), [μέρος 3](#), [μέρος 4](#)

Τσέχωφ, Άντον (1986[1901]). *Οι τρεις αδελφές*, μτφρ. Λυκούργος Καλλέργης. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη.

1. [Τρεις αδελφές \(1951\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
2. [Τρεις αδελφές \(1982\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
3. [Το Θέατρο στο Ραδιόφωνο](#) Τρεις αδελφές, η ηχογράφηση έγινε το 1977 για το «Τρίτο Θέατρο»

Τσέχωφ, Άντον, «Η επέτειος», «Η αρκούδα», «Πρόταση γάμου». *Διηγήματα και μονόπρακτα*, μτφρ. Πατάκης 2004.

1. [Θέατρο της Δευτέρας](#)
2. [Η φοιτητική θεατρική ομάδα «Υποκριτές»](#) του τμήματος Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου παρουσιάζει τρία θεατρικά μονόπρακτα του Άντων Τσέχωφ. *Η Πρόταση Γάμου, Η Επέτειος, Η Αρκούδα*.
3. [Πρόταση γάμου](#), του Άντον Τσέχωφ σε σκηνοθεσία Σ. Νικολοθανάση, από τη θεατρική ομάδα ενηλίκων Ζεφυρίου
4. [ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΘΕΑΤΡΟΥ Πρόταση Γάμου Α.Τσέχωφ](#)
5. [ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΘΕΑΤΡΟΥ Η Αρκούδα Α.Τσέχωφ, μέρος 2](#)

Στρίνμπεργκ, Αύγουστος (1888). *Δεσποινίς Τζούλια. Η πιο δυνατή*. Μτφρ.Πέλος Κατσέλης, Αθήνα: Δωδώνη.

1. 1975-1976 [Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Προγράμματα, Δημοσιεύματα Τύπου, Κοστούμια](#)
2. [Δεσποινίς Τζούλια-Άμαξα \(1957\) Εθνικό Θέατρο](#): Δευτέρα Σκηνή | Ενιαία παράσταση
3. [Δεσποινίς Τζούλια](#) του Α. Στρίνμπεργκ, μια παράσταση του Γιώργου Κιμούλη, 2011, θέατρο ΑΛΜΑ.

Στρίνμπεργκ, Αύγουστος (1985 [1887]). *Ο πατέρας/μτφρ. Ανδρέας Μαραγκός*. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη.

1. [Ο πατέρας \(1988\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
2. [Εθνικό Θέατρο-Κεντρική Σκηνή](#) 1988 Παίζουν: Αλέξης Μινωτής, Νέλλη Αγγελίδου Σκηνοθέτης: Γιώργος Αγαθονικιάδης

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΞΕΝΟ ΘΕΑΤΡΟ

Μπέκετ, Σάμουελ (1984 [1948]). *Περιμένοντας τον Γκοντό*. μτφρ.Αλεξάνδρα Παπαθανασοπούλου. Αθήνα: Κρύσταλο.

1. [Θέατρο Τέχνης Κάρολος Κουν 2011](#) Σκηνοθεσία-Σκηνικό: Κωστής Καπελώνης [Θέατρο Τέχνης-Περιμένοντας τον Γκοντό spot](#)
2. [1965-1966 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Περιμένοντας τον Γκοντό - Μπέκετ Σάμουελ](#)

Άλμπυ, Έντουαρντ (1982). *Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γούλφ*, μτφρ.Καίτη Κασσιμάτη-Μυριβήλη. Αθήνα: Δωδώνη

1. [Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γούλφ στο Απλό Θέατρο](#)
2. [Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γούλφ Θέατρο τέχνης](#)
3. [1993-1994 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γούλφ-Έντουαρντ Άλμπυ](#) [Δημοσιεύματα τύπου Κοστούμια Βίντεο](#)
4. [Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γούλφ](#) Πέμη Ζούνη, Γρηγόρης Βαλτινός, Μάνος Γαβράς, Μαρία Καλλιμάνη

Μπρεχτ Μπέρτολτ (1995 [1928]). *Η όπερα της πεντάρας*. μτφρ. Σωτηρία Ματζίρη. Αθήνα-Γιάννινα

1. [1980-1981 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Η όπερα της πεντάρας-Μπέρτολτ Μπρεχτ](#) Σκηνοθεσία: Νίκος Κούνδουρος, Προγράμματα Αφίσες, Δημοσιεύματα Τύπου, Κοστούμια, Παρτιτούρες Κείμενα Μακέτες Φωτογραφίες Ήχος
2. [Η όπερα της πεντάρας Θέατρο Δάσους /6 Ιουλίου 2009](#)
3. [Η όπερα της πεντάρας Καριοφυλλιά Καραμπέτη 2009](#)

4. [Η όπερα της πεντάρας-Θεατρικό Εργαστήρι Πετρούπολης](#)
5. [Φεστιβάλ Καβάλας-Θάσου 2009](#)
6. [Η όπερα της πεντάρας Σκηνοθεσία: Κώστας Κατσουλάκης](#) Σκηνοθεσία: Κατσουλάκης Κώστας στοΑμφιθέατρο Κάστρου Καλαμάτας
7. [Μελίνα Μερκούρη «ο Mack με το μαχαίρι»-η όπερα της πεντάρας Στίχοι: Bertolt Brecht](#) Απόδοση: Παύλος Μάτεσις Μουσική: Kurt Weill
8. Φωτογραφίες του Παναγιώτη Δεληκάρη από το θεατρικό έργο [«η όπερα της πεντάρας» που ανέβηκε την χειμερινή περίοδο 1975-1976 στο θέατρο «Κάπα» σε σκηνοθεσία Jules Dassin](#) μετάφραση Παύλου Μάτεσι με τους: Μελίνα Μερκούρη, Νίκο Κούρκουλο, Σπύρο Κωνσταντόπουλο, Καίτη Λαμπροπούλου, Ιάκωβο Ψαρρά, Μίμη Χρυσομάλη, Χρυσούλα Διαβάτη, Πέπη Οικονομοπούλου. Σκηνικά: Βασίλης Φωτόπουλος, Κοστούμια: Διονύσης Φωτόπουλος
9. [Μ. Μερκούρη “Barbara’s song” η όπερα της πεντάρας](#)
10. [Μπρεχτ-Χίτλερ/Γιώργος Ρεμούνδος \(Σκηνοθεσία\) ΚΘΒΕ 1982 - 1983](#)

Μίλλερ, Άρθουρ (2002). *Ο θάνατος του εμποράκου*/μτφρ. Ερρίκος Μπελίες. Αθήνα: Πατάκης.

1. [1990-1991 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Σκηνοθεσία: Παπαϊωάννου, Πάνος](#)
[Προγράμματα, Δημοσιεύματα Τύπου, Κοστούμια, Ήχος](#)
2. [Ο θάνατος του εμποράκου](#) (μέρος 1ο) 2010. Θεατρικό Εργαστήρι Φερών «Αυλαία» [Μέρος 2ο](#), [Μέρος 3ο](#)
3. [Ο θάνατος του εμποράκου με τον Θύμιο Καρακατσάνη](#)

Όσμπορν, Τζων (1956). *Οργισμένα Νιάτα*/μτφρ. Δέσπω Διαμαντίδου. Αθήνα: Δωδώνη.

1. [Οργισμένα νιάτα \(1960\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
2. [1981-1982 Κ.Θ.Β.Ε./ Κλιμάκιο Θράκης Οργισμένα νιάτα- Όσμπορν Τζων](#)

Γουίλλιαμς, Τενεσσί, Γυάλινος κόσμος

1. [Γυάλινος κόσμος \(1978\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
2. [Κ.Θ.Β.Ε./ Κλιμάκιο Θράκης](#) 1978, Πάνος Παπαϊωάννου (Σκηνοθεσία)
[Προγράμματα, Δημοσιεύματα Τύπου, Κοστούμια, Μακέτες, Φωτογραφίες](#)
3. Το έργο (με τη μουσική του Μάνου Χατζιδάκι) ανέβηκε για πρώτη φορά από το [Θέατρο Τέχνης](#), το 1946, σε σκηνοθεσία Καρόλου Κουν.
4. [Μουσική](#) του Νίκου Κυπουργού από την παράσταση *Ο Γυάλινος Κόσμος* στο Θέατρο Εμπρός το 1997
5. [Θεατρική Ομάδα του Δήμου Πειραιά 2007/8](#)
6. [Γυάλινος κόσμος](#) θέατρο περιγιαλιού
7. Θέατρο Δημήτρης Χορν-[Γυάλινος Κόσμος](#) Μετάφραση-Δραματουργική επεξεργασία-Σκηνοθεσία: Κατερίνα Ευαγγελάτου

Λόρκα Φρεντερίκο (1989 [1933]). *Ματωμένος Γάμος*, μτφρ. Γιώργος Σεβαστίκογλου. Αθήνα: Δωδώνη.

1. [Ματωμένος γάμος \(1980\) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή](#)
2. [2008-2009 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, Ματωμένος γάμος - Λόρκα Φρεντερίκο Γκαρθία](#)
3. Αρχείο της ΕΡΤ-Θέατρο της Δευτέρας: [μέρος 1](#), [μέρος 2](#)
4. [Ματωμένος γάμος](#)/Federico García Lorca

5. [Το θέατρο στο ραδιόφωνο](#) *Ματωμένος γάμος* (1955) του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα, Πιάνο & Μουσική σύνθεση: Μάνος Χατζιδάκις, Μετάφραση: Νίκος Γκάτσος
Ραδιοφωνική προσαρμογή: Ιάκωβος Καμπανέλλης, Σκηνοθεσία: Κάρολος Κουν
6. [Ο ματωμένος γάμος](#)-Κατίνα Παξινού
7. [Ματωμένος γάμος](#) /ο Χατζιδάκις συναντάει τον Λόρκα

ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ

Χορτάτης, Γεώργιος, *Ερωφίλη* (1595 α' εκδ. 1676), επιμ. Στυλιανός Αλεξίου και Μάρθα Αποσκήτη. Αθήνα: Στιγμή 1996².

1. [Εθνικό Θέατρο](#)
2. [1990-1991 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#) *Ερωφίλη*-Γεώργιος Χορτάτης
Πρώτη Παρουσίαση: Θεσσαλονίκη, Επταπύργιο, 12/07/1990
[Προγράμματα](#), [Δημοσιεύματα Τύπου](#), [Κοστούμια](#), [Μακέτες](#), [Φωτογραφίες](#)
[Ήχος](#)
3. [Πορεία του ελληνικού θεάτρου «...από το βυζάντιο ως τις μέρες μας...», η Κρήτη-τραγωδίες](#)
4. [Ερωφίλη](#) Αρχείο της ΕΡΤ: Παρουσίαση μέσα από την εκπομπή Η πορεία του ελληνικού θεάτρου...απο το Βυζάντιο ως τις μέρες μας... της πορείας του θεάτρου στην κρήτη κατά την περίοδο της βενετοκρατίας
5. [Ερωφίλη](#) Εθνικό Θέατρο Κτίριο Τσίλλερ-αίθουσα εκδηλώσεων 2012

Μάτεσης, Αντώνιος (1991 [1829]). *Ο βασιλικός*. Αθήνα: Ερμής

1. Αρχείο της ΕΡΤ-Θέατρο της Δευτέρας: [μέρος 1](#), [μέρος 2](#), [μέρος 3](#)
2. [Ο βασιλικός \(1935\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
3. [Ο βασιλικός \(1948\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
4. [Ο βασιλικός \(1964\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
5. [Ο βασιλικός \(1985\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
6. [Ο βασιλικός \(1999\)](#) Εθνικό Θέατρο: Νέα Σκηνή
7. *Ο Βασιλικός* του Αντωνίου Μάτεση [Εθνικό Θέατρο 2012](#), Κτίριο Τσίλλερ-Κεντρική Σκηνή

Ξενόπουλος, Γρηγόριος (1984[1909]). *Στέλλα Βιολάντη*. Αθήνα: Ερμής

1. [1965-1966 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#) *Στέλλα Βιολάντη*
2. [1986-1987 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#) *Στέλλα Βιολάντη*
3. [2001-2002 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#) *Στέλλα Βιολάντη*
[Απόσπασμα από την παράσταση](#)
4. [1982-1983 Κ.Θ.Β.Ε./ Κλιμάκιο Θράκης](#) *Στέλλα Βιολάντη*
5. [Στέλλα Βιολάντη](#) του Γρ. Ξενόπουλου στο Θέατρο στο ραδιόφωνο
Ηχογράφηση της παράστασης του Εθνικού Θεάτρου το 1971.
[Ηχογραφημένη παράσταση με φωτογραφίες](#) από την παράσταση *Στέλλα Βιολάντη* που ανέβηκε το 1948 από το Εθνικό θέατρο, με πρωταγωνίστρια τη Μαίρη Αρώνη. Ακούγονται οι ηθοποιοί: Άννα Δεβάρη, Μαρία Γιαννακοπούλου, Νίκος Τζόγιας, Ελένη Χατζηαργύρη, Βίκτωρ Παγουλάτος, Ρίτα Μουσούρη, Λυκούργος Καλλέργης
6. [Στέλλα Βιολάντη \(1949\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή,
[Πρόγραμμα](#)

Ξενόπουλος, Γρηγόριος (1991). *Πεπρωμένα. Οι φοιτηταί. Δεν είμαι εγώ ή η λογική*. Αθήνα: Αδελφοί Βλάσση

1. [Θέατρο στο Ραδιόφωνο](#) Για το ραδιόφωνο: μετάδοση 9-7-1967
2. [Φοιτηταί \(1934\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
3. [Φοιτηταί \(1941\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
4. [Φοιτηταί \(1948\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
5. [Φοιτηταί \(1960\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
6. [Φοιτηταί \(1977\)](#) Εθνικό Θέατρο: Νέα Σκηνή
7. [Φοιτηταί \(1991\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
8. [Φοιτηταί \(2000\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
9. [1987-1988 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Φοιτηταί-Γρηγόριος Ξενόπουλος Προγράμματα Δημοσιεύματα Τύπου Κοστούμια Ήχος](#)

Χορν Παντελής (1992 [1921]). *Το φιντανάκι*. Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη

1. Θεατρική παράσταση [Το φιντανάκι του Παντελή Χορν](#). Θεατρικό εργαστήρι Δήμου Μυτιλήνης, μέρος [2](#), [3](#), [4](#), [5](#), [6](#), [7](#)
2. 1982-1983 [Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#)
3. [1995-1996 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος](#) *Το φιντανάκι*- Παντελής Χορν
Πρώτη Παρουσίαση: Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης, Δημοτικό Θέατρο, 05/01/1996
Σκηνοθεσία: Θωδωής Γκόνης [Δημοσιεύματα Τύπου Κοστούμια Βίντεο](#)
4. [Το φιντανάκι \(1933\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
5. [Το φιντανάκι \(1940\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
6. [Το φιντανάκι \(1941\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
7. [Το φιντανάκι \(1949\)](#) Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή
8. [Το φιντανάκι \(1971\)](#) Εθνικό Θέατρο: Άρμα Θέσπιδος (Κινητή μονάδα Ο.Κ.Θ.Ε.)
9. [Η τελευταία συνεργασία του Μάνου Χατζιδάκι με το Θέατρο Τέχνης](#) πραγματοποιήθηκε το 1989, δύο χρόνια μετά το θάνατο του Κάρολου Κουν (1908-1987) και πέντε χρόνια πριν από το θάνατο του συνθέτη. Πρόκειται για την ηθογραφία *Το Φιντανάκι* του Παντελή Χορν (1881-1941), παράσταση που σκηνοθέτησε ο Μίμης Κουγιουμτζής με σκηνικά του Γιάννη Τσαρούχη και κοστούμια του Διονύση Φωτόπουλου. Ο Μάνος Χατζιδάκις έγραψε ένα σύντομο έργο σε 4 μέρη για μικρή ορχήστρα εγχόρδων και κιθάρα, την οποία εκτελεί η Στέλλα Κυπραίου

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Αναγνωστάκη, Λούλα, *Η παρέλαση*

1. [Αναγνωστάκη Λούλα](#)
2. [Θέατρο Νέου Κόσμου παραστάσεις](#) 17/10/11 μέχρι 10/01/12
3. [Η παρέλαση της Λούλας Αναγνωστάκη](#) 19 12 2011 Ένκε Φεζολλάρι
4. [Μάνος Καρατζογιάννης μιλάει](#) για την *Παρέλαση* της Λούλας Αναγνωστάκη 19 12 2011
5. [Θέατρο Τέχνης Η Παρέλαση](#) Λούλα Αναγνωστάκη 2008-2009 από τον τουρκικό θίασο «Semaver Kumpanya»

Ζιώγας, Βασίλης, (1980 [1958]). *Το προξενίό της Αντιγόνης*. Αθήνα: Ερμής.

1. [1978-1979 Κ.Θ.Β.Ε./](#) Νέα σκηνή. Σκηνοθεσία: Νίκος Ραφτόπουλος
2. [Το προξενίό της Αντιγόνης-Η κωμωδία της μύγας \(1977\)](#) Εθνικό Θέατρο: Νέα Σκηνή | [Ενιαία παράσταση](#)

Κεχαΐδης, Δημήτρης- Ελένη Χαβιαρά (1979). *Δάφνες και πικροδάφνες*. Αθήνα: Κέδρος

1. [Το θέατρο στο ραδιόφωνο: Δάφνες και πικροδάφνες](#)
2. [ΚΘΒΕ 2010: Δάφνες και πικροδάφνες 2, 3, 4, 5, 6,](#)

Κεχαΐδης, Δημήτρης (1964). *Το πανηγύρι*. Αθήνα: Κέδρος

1. [Το πανηγύρι \(1988\) Εθνικό Θέατρο: Τρίτη Σκηνή](#)
2. [Το πανηγύρι \(1997\) Εθνικό Θέατρο: Νέα Σκηνή](#)
3. [1983-1984 Κ.Θ.Β.Ε./Κλιμάκιο Θράκης Το πανηγύρι- Δημήτρης Κεχαΐδης](#)
4. [Θεατρικό Εργαστήρι Φερών «ΑΥΛΑΙΑ» Το πανηγύρι του Δημήτρη Κεχαΐδη](#)
Σκηνοθεσία: Γιάννης Σταματίου 1985

Κεχαΐδης Δημήτρης (1972). *Η βέρα. Το τάβλι*. Αθήνα: Κέδρος.

1. [Θέατρο στο ραδιόφωνο](#) Παρουσίαση: Έλσα Ανδριανού Συγγραφέας: Δημήτρης Κεχαΐδης Σκηνοθεσία: Γιώργος Γκικαπέππας
2. [Το τάβλι σε σκηνοθεσία Άρη Ρέτσου-Θεσσαλονίκη Σεπ2010 \(1\) μέρος 2, μέρος 3](#)
3. [Το Θέατρο της Δευτέρας: το τάβλι](#)
4. [Το τάβλι με τον Ν. Ορφανό και τον Κ. Κάπα, διαφημιστικό σποτ](#)

Κεχαΐδης Δημήτρης και Ελένη Χαβιαρά (1996). *Με δύναμη από την Κηφισιά*. Αθήνα: Κέδρος

1. [Θεατρική συντροφιά](#)
2. [Το Θέατρο Χαλκίδας](#) παρουσίασε στο Κάστρο Κανήθου το έργο *Με δύναμη από την Κηφισιά*, Χαλκίδα 1/8/2011
3. [βίντεο με φωτογραφίες](#) από την παράσταση του τριφυλιακού ερασιτεχνικού θεάτρου
4. [Φωτογραφίες](#) από την γενική πρόβα του έργου *Με δύναμη από την Κηφισιά* που παίζεται από το Θεατρικό Εργαστήρι Καλαμαριάς στο θέατρο Χιλής, Καλαμαριά

Μουρσελάς Κώστας (1981). *Ενδρείο*. Αθήνα: Κέρδος

1. [Ενδρείο \(1980\) Εθνικό Θέατρο: Νέα Σκηνή](#)
2. [Ενδρείο \(1984\) Εθνικό Θέατρο: Νέα Σκηνή](#)
3. 1982-1983 [Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Ενδρείο](#)- Κώστας Μουρσελάς

Μουρσελάς, Κώστας (1999) *Ω, τι κόσμος μπαμπά!*. Αθήνα: Κέδρος

1. [Σχολική παράσταση](#)
2. [Μουρσελάς](#)

Ποντίκας Μάριος (1974). *Το τρομπόνι*. Αθήνα: Κάλβος

1. [Αρχείο ΕΡΤ](#)-Θέατρο της Δευτέρας: Το τρομπόνι μέρος 1, [μέρος 2](#)
2. [Το θέατρο στο ραδιόφωνο](#) Αφηγητής: Πολύκαρπος Πολυκάρπου
3. [ΚΘΒΕ 2011-2012](#) Κ.Θ.Β.Ε./ Κλιμάκιο Θράκης, Κ.Θ.Β.Ε.-Λαϊκή Σκηνή, *Τρομπόνι*-Μάριος Ποντίκας
[Προγράμματα Δημοσιεύματα Τύπου Μακέτες Φωτογραφίες Ήχος Βίντεο](#)

Καμπανέλλης, Ιάκωβος (1978⁶ [1957]). *Η αυλή των θαυμάτων*. Θέατρο, τομ. Α΄ Αθήνα: Κέδρος.

1. [Το θέατρο στο ραδιόφωνο](#) πρωτοπαρουσιάστηκε στις 18 Ιανουαρίου 1957 από το Θέατρο Τέχνης σε σκηνοθεσία του ίδιου του συγγραφέα
2. Η αυλή των θαυμάτων [1^ο μέρος](#) [2^ο μέρος](#) [3^ο μέρος](#) [4^ο μέρος](#) [5^ο μέρος](#)

3. Εθνικό Θέατρο 2011 [βίντεο](#) από τις πρόβες από το έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη που ανέβηκε στην Κεντρική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου
4. [Η αυλή των θαυμάτων \(1982\) Εθνικό Θέατρο](#)
5. [1983-1984 Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος Η αυλή των θαυμάτων](#)

Μανιώτης, Γιώργος (1992). <i>Καθιστική Ζωή</i> . Αθήνα: Έκτυπο.
---

1. Γιώργος Μανιώτης 2007 (1) [συνέντευξη στον Δαβίδ Ναχμιά](#)

Μανιώτης, Γιώργος, (1988) <i>Το ματς</i> . Αθήνα: Κέδρος.
---

1. [Το ματς-Το παιχνίδι και μια τύψη \(1978\) Εθνικό Θέατρο: Νέα Σκηνή | Ενιαία παράσταση](#)
2. [Κριτική του Κ. Γεωργουσόπουλου](#)